

Lobach O.

TEACHING GERMAN IN THE CROSS-CULTURAL CONTEXT

This paper is devoted to the problem of teaching language in a cross-cultural context. It deals with different interpretations of such notions as “cross-cultural teaching”, “cross-cultural communication”, “cross-cultural competence”. The relevant experience of Vienna and Leipzig Universities based on the regional studies and communicative, migration-pedagogic and hermeneutic-literary-didactic concept is being analyzed. In conclusion, ways of expanding the cross-cultural aspect of teaching German in Ukraine both for general and specific purposes are outlined.

А. Уманець

(Кам'янець-Подільський педагогічний інститут,
Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В АСПІРАНТСЬКИХ ГРУПАХ

Специфіка навчання другій іноземній мові особливо чітко простежується при опануванні й подальшому розвитку знань, навичок і умінь в аспірантських групах з англійською як другою іноземною мовою. У зв'язку з цим одним з основних завдань даного курсу є розвиток комунікативної спроможності в різних видах мовленнєвої діяльності при можливій активізації і типологізації об'єму знань першої іноземної мови.

Конкретно-цільова спрямованість навчального процесу, на наш погляд, може визначатись такими компонентами: теоретичною основою, ефективність засвоєння якої залежить не тільки від об'єму знань другої іноземної мови, але й від використання типологічної мотивації при порівнянні з першою іноземною та рідною мовами; мовним та мовленнєвим матеріалом з урахуванням специфіки другої (англійської) мови; навичками та уміннями як результативними характеристиками навчального процесу, що показують рівень грамотності в умовах трилінгвізму.

Із досвіду нашої роботи в аспірантських групах слід відмітити, що у навчанні другій іноземній мові необхідно звернути особливу увагу на інтерференційний вплив при вивченні, наприклад, грама-

тичної системи мови, а також на допустимість та доцільність багатопланового використання переносу. Так, в англійській мові значні труднощі для вивчення має проблема артикля. У цій мові артикль має властиве граматичне значення. Значення узагальнення неозначеного артикля дає можливість учасникам комунікації приєднати предмет до групи подібних, а значення обмеження та конкретизації означеного артикля - виділити предмет серед інших подібних. При цьому слід підкреслити референтні характеристики іменника, з яким вони вживаються. У французькій мові різні артиклі (le / les, un / de / du) завжди несуть певне семантичне навантаження, виражаючи або однину / множину, або ж дискретність / неможливу дискретність. Втім, артикль як показник роду (le/la, un/une, du/de, la+N) виражає різницю статі у випадку, коли мова йде про живих істот.

Інша річ артикль у німецькій мові: означений (der - чол.рід, die - жін.рід, das - сер.рід, die - множина всіх трьох родів) та неозначений (ein - чол.рід, eine - жін.рід, ein - сер.рід). Множини неозначений артикль не має. Проте при виявленні типологічних особливостей вживання артиклів у німецькій та англійській мовах можна простежити як ізоморфні, так і аломорфні ознаки (див., наприклад, постійне використання у німецькій мові неозначеного артикля з назвами країн чоловічого і жіночого роду або ж опущення артикля перед іменниками в множині, якщо в однині вони вживались з означеним артиклем і т.д.). Це ще раз є переконливим доказом того, що викладання англійської мови як другої іноземної повинне базуватись на типологічному порівнянні її з першою іноземною мовою.

Приймаючи до уваги те, що значна частина мовних явищ знаходиться у відношеннях опозицій як у самій мові, так і в міжмовних співвідношеннях, вони, таким чином, піддаються інтерференції. Тому в курсі викладання англійської мови як другої іноземної мови в аспірантських групах особливу увагу слід звертати на зовнішню міжмовну інтерференцію, аналізуючи як ізоморфні, так і аломорфні ознаки іноземних та рідної мов.

Umanets A.

PECULIARITIES OF TEACHING ENGLISH AS A SECOND FOREIGN LANGUAGE TO POST-GRADUATES

Contrastive investigation and comparative study of morphology, syntaxis and semantics of English as the main language and other

foreign languages (French, German) forms an inherent part of teaching English in postgraduates groups.

In this work, special attention is focused on some tasks specifying typological problems of the languages in question.

To develop language skills in reading, comprehension, speaking and translation in postgraduates groups we suggest to centre on isomorphic and allomorphic features of the above mentioned languages advancing their typological investigation.

Guy Franco

L'ETAT ACTUEL ET LES PROBLEMES DE L'ENSEIGNEMENT DE LA LANGUE ETRANGERE COMME SECONDE LANGUE

Si l'on considère que la langue maternelle est la première langue vivante, la seconde langue représente un effort de l'individu pour prendre un certain recul par rapport à ce qui a été l'expression de son enfance et pour s'ouvrir sur une détermination étrangère d'un monde qui peut être proche ou éloigné de lui géographiquement, culturellement.

La deuxième langue permet une relativisation et une ouverture de l'esprit. Il en est de même pour la troisième langue et pour la quatrième langue.

L'approche de langues étrangères vivantes a à la fois des difficultés et des facilités pour le débutant, enfant ou adulte.

Les difficultés: la prononciation d'abord. Certains sons essentiels dans la langue 2 (ou 3, ou 4) n'existent pas dans le schéma phonique de la langue maternelle, et parfois l'étudiant n'arrive pas à saisir ce son et a donc des problèmes pour le reproduire (exemples).

Une autre difficulté réside dans l'approche de la grammaire de la nouvelle langue. La distorsion entre des systèmes grammaticaux divers, et parfois très différents, peut amener à des hésitations et des difficultés de captage des formules de base de la langue apprise.

Au contraire, l'apprentissage d'une seconde ou d'une troisième langue peut être facilité par des rapprochements à faire entre les diverses langues, et également par le système de l'apprentissage par coeur de phrases "figées" dont la musique facilite la mémorisation. La fraternité de racines entre certaines langues permet également une approche plus aisée d'une deuxième, troisième ou quatrième langue (langues romanes, langues anglosaxonnes, racines hébraïques...).